

MARIA și N. SEVEREANU

PROFESORI - BUZĂU

Imeni Constante

87

LECTURĂ MUZICALĂ (SOLFEGIU)

PENTRU

CLASA II SECUNDARĂ

Aprobată de Onor. Minister al Instrucțiunii Publice.

EDIȚIA V

PROPRIETATEA AUTORILOR

BUCUREȘTI

CARTEA ROMANEASCA

INST. DE ARTE GRAFICE „CAROL GOBL”, S-cot I. ST. RASIDESCU

16, STRADA PARIS, 16

1920

Biblioteca Centrala

L112281160

Biblioteca Centrala Universitara - Sibiu

MARIA și N. SEVEREANU

PROFESORI - BUZĂU

Pimen Constantinescu

LECTURĂ MUZICALĂ (SOLFEGIU)

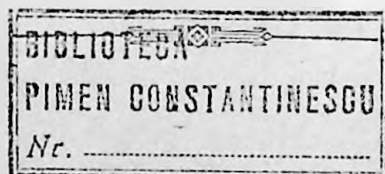
PENTRU

CLASA II SECUNDARĂ

Aprobată de Onor. Minister al Instrucțiunii Publice.

EDIȚIA V

PROPRIETATEA AUTORILOR

BUCUREȘTI

CARTEA ROMANEASCĂ

INST. DE ARTE GRAFICE „CAROL GOBL”, S-șor I. ST. RASIDESCU
16, STRADA PARIS, 16

1920

53 828

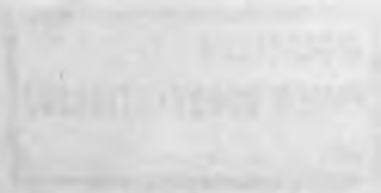
Inv. superior Sibiu

53.828 1978

13 FEB 1986

Toate exemplarele vor purta semnătura noastră.

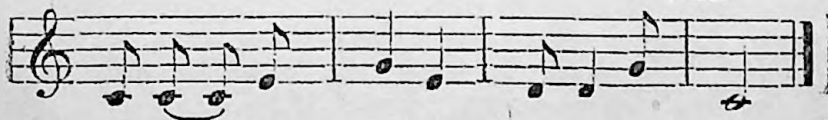
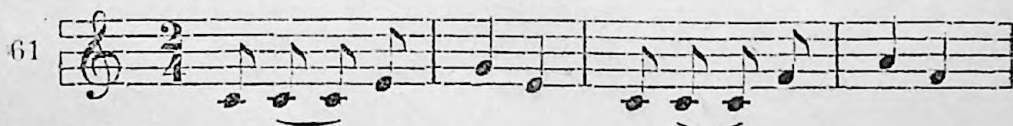
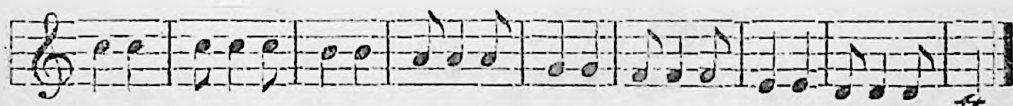
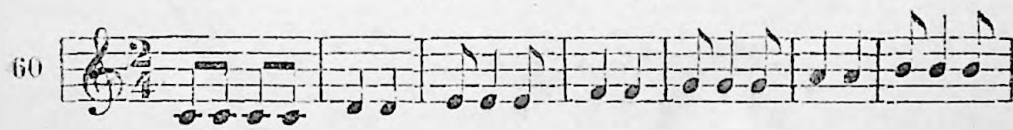
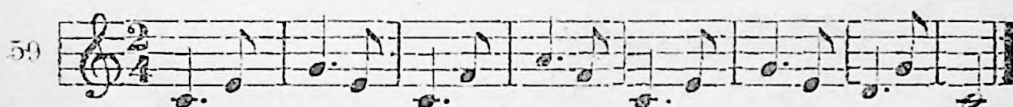
CLASA II

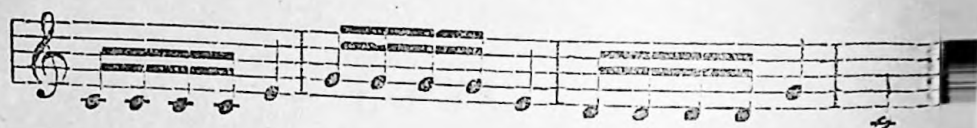
LECTURĂ MUZICALĂ

(SOLFEGGII)

EXERCITII ASUPRA ARPEGIULUI TONICEI întrebuin-
tând pătrimea punctată si şase-spre-zecimea.

Moderato.

67

68

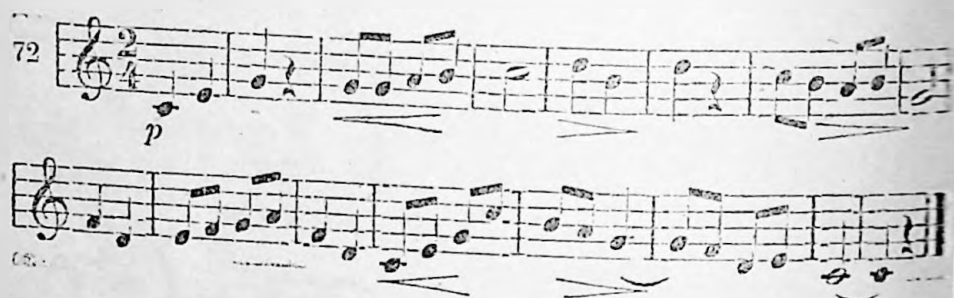
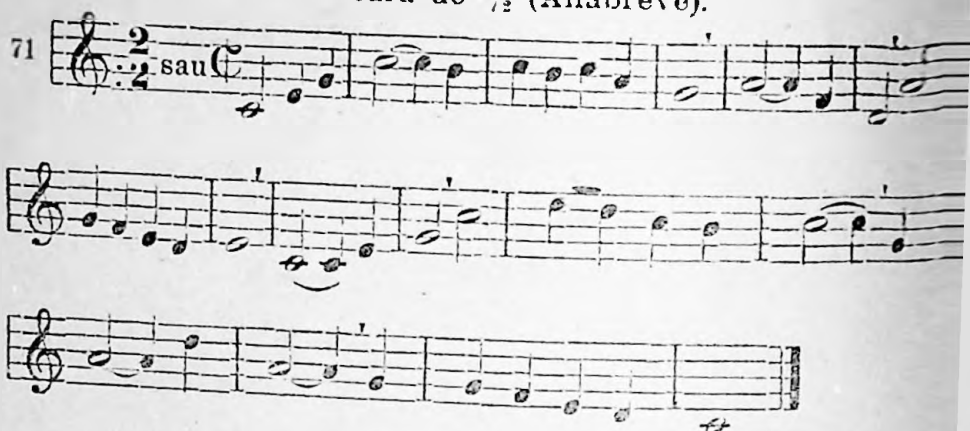
69

Repetarea solfegeilor din clasa I și transformarea lor
din măsurile de $\frac{2}{4}$ și $\frac{3}{4}$ în $\frac{2}{2}$ și $\frac{3}{8}$

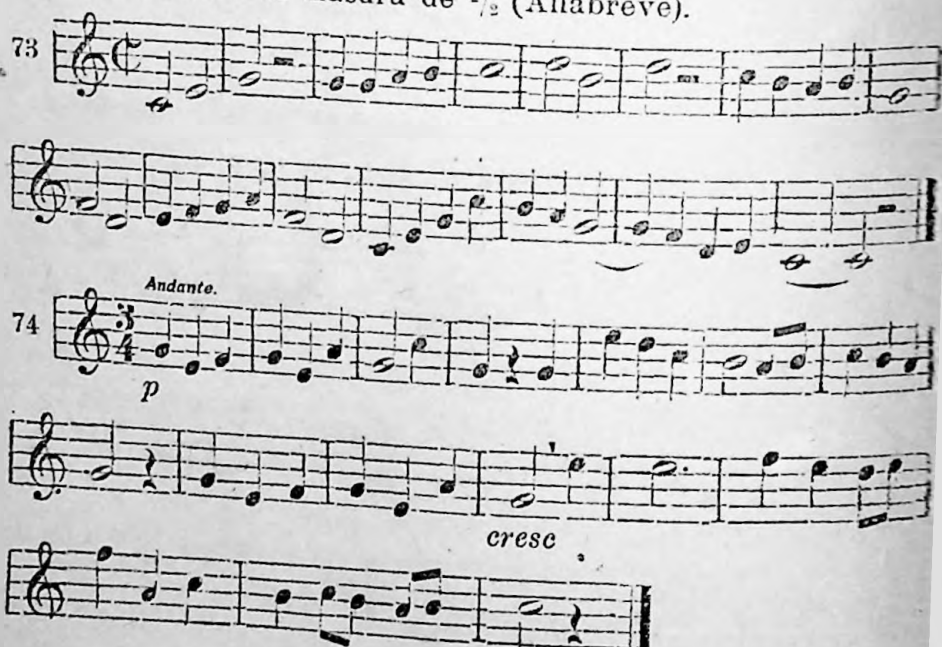
Allegro moderato.

70

Transformat în măsură de $\frac{2}{2}$ (Allabreve).

Transformat în măsură de $\frac{2}{2}$ (Allabreve).

Transformat în măsura de $\frac{3}{8}$.

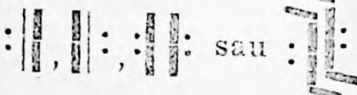
1) *Moderato*

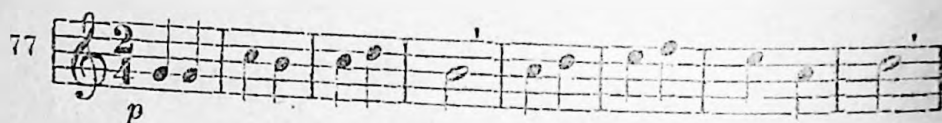
1) Când o piesă muzicală este destinată a se cânta pe mai multe părți, adică de mai multe voci sau instrumente, părțile se scriu pe portative separate, legate printr'o acoladă. O piesă scrisă pentru două voci sau instrumente, se numește *duet*, pentru trei *terțet*, pentru patru, *quartet*, *quintet* și a. m. d.

SEMNE DE REPETIȚIE

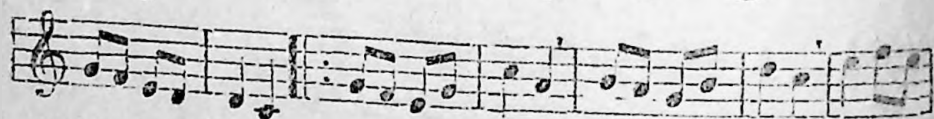
De multe ori o piesă muzicală se repetă în întregime, sau numai o parte din ea și pentru ca să nu se mai scrie încă odată se întrebuințează niște semne convenționale numite *semne de repetiție* sau *reprise*.

Acestea sunt: sau .

 Dubla bară precedată de două puncte arată că bucată de muzică pusă înaintea acestui semn trebuie să se cânte încă odată.

 Dubla bară urmată de două puncte, arată că bucată de muzică cuprinsă între acest semn și altul contrariu (adică dubla bară precedată de două puncte), trebuie să se repete.

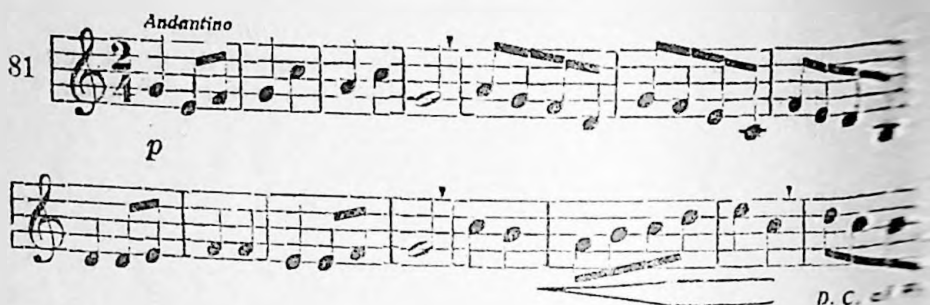
Când se repetă două părți dintr-o bucată de muzică, atunci dubla bară e precedată și urmată de două puncte, arătând că atât partea de dinainte cât și din urma dublei bare, trebuie cântate decâte două ori.

La fine mai este semnul S numit *Dal Segno*, care se întrebănțuează atunci când bucată de muzică nu-și are concluzia finală la sfârșitul ei, ci într'un alt punct. În acest caz, la sfârșitul bucății se scriu cuvintele: *Dal Segno al Fine* sau *D. S. al Fine* sau *D. S. al Fine*, arătând că bucată trebuie reîncepută de la acest semn și terminată când se va întâlni vorba: *Fine*.

Alte ori bucată de muzică neavându-și concluzia finală la sfârșitul ei, se reia de la început și se termină când se întâlnește vorba *Fine*. În acest caz la sfârșitul bucății vom găsi cuvintele: *D. C. al Fine* (*Da Capo al Fine*).

Se întâmplă uneori că partea ce se repetă să nu aibă laș final.

În cazul acesta pe penultima măsură a acestei părți, se repetă odată această parte. 1ma (prima), de unde repetând încă odată această parte. ajungem la măsura d'asupra căreia stă scris 1ma, sărim o măsură, trecând la cea următoare, d'asupra căreia se va scrie 2da (secunda).

Prin urmare pentru întâia oară se cântă 1ma, iar pentru a doua oară se face abstracție de 1ma trecând la 2da.

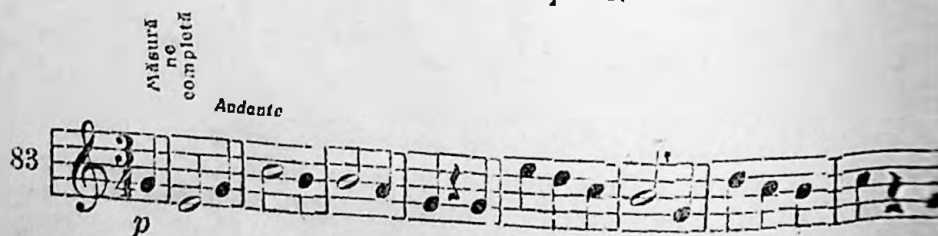

MĂSURI NECOMPLETE

Câteodată piesa muzicală nu începe printr-o măsură întreagă ci printr-o sub-diviziune.

În acest caz lipsesc din ultima măsură valorile acestor sub-diviziuni fiindcă valorile din prima și ultima măsură trebuie să completeze o singură măsură.

Aceste măsuri se numesc: *necomplete*.

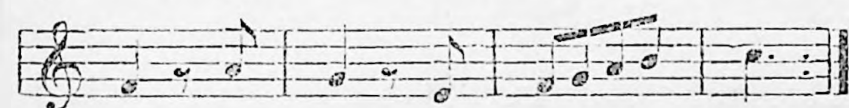
Misura
no
completa

Allegretto

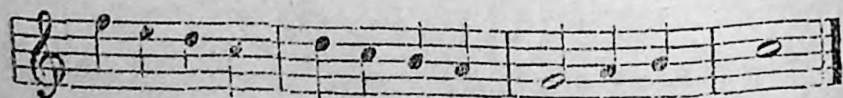
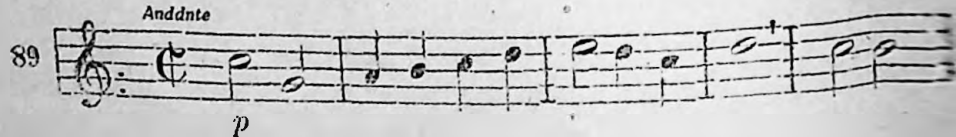

Andantino

Moderato

Allegretto*Andante**Andante*

Andantino

90

Andante

91

p

SEMNELE DE ALTERAȚIUNE (Accidenți).

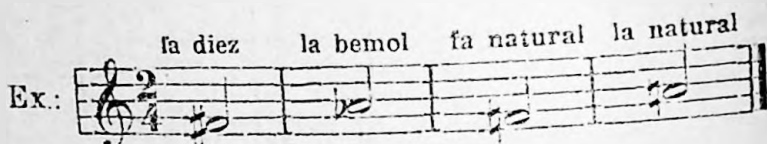
Semnele de alterațiune sunt: Diezul $\sharp$ Bemolul $\flat$ și Becarul $\natural$.

Notele precedate de aceste semne, se numesc *alterate* iar celelalte *naturale*.

INFLUENȚA ACCIDENTILOR

Diezul ♯ pus înaintea unei note, ridică sunetul ei cu semiton; *bemolul* ♭, pus înaintea unei note, coboară sunetul celei note cu un semiton, iar *becarul* ♮, pus înaintea unei note, nimicește influența diezului sau a bemolului, readucând-o stare naturală.

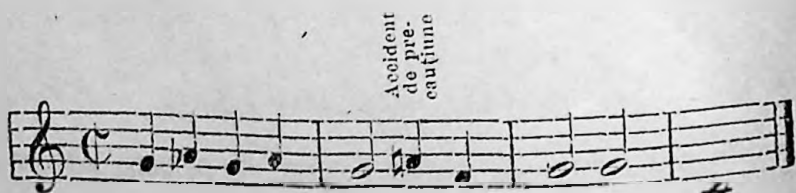
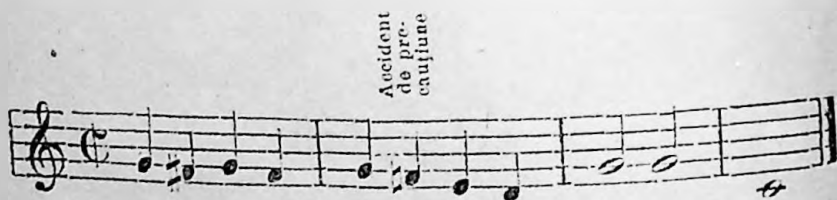
Notele accidentate își păstrează numirea lor, la care se adaugă numele accidentului ce o precede. De ex.: *fa*, precedat de un diez, se numește *fa diez*, *la*, precedat de un bemol, se numește *la bemol* și așa mai departe.

Diezul și bemolul nu influențează numai asupra notei lângă care sunt puși, ci și asupra tuturor notelor ce s'ar găsi pe aceeași treaptă în aceeași măsură.

Diezul și bemolul n'au influență însă asupra notelor din măsura următoare chiar dacă am întâlni note asupra cărora au influențat; totuși pentru a înlătura orice presupunere, se întrebuințează de a se pune ♮, care în acest caz se numește *accident de precauțiune*.

Iar dacă ar necesita ca o notă alterată să se repete și în măsura următoare, diezul sau bemolul se scrie din nou.

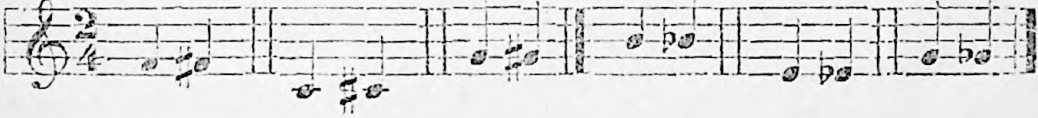
SEMITON DIATONIC ȘI CROMATIC

Semitonul format de două note după două trepte alăturate, se numește *diatonic*. De ex.: *mi-fa*, *si-do*, *fa # sol*, *si b la*; iar *Semiton cromatic*, o acela care e format de două note după aceeași treaptă. De ex.: *fa-fa #*, *do-do #*, *si-si b*, *mi-mi b*, etc.

Semitonuri diatonice.

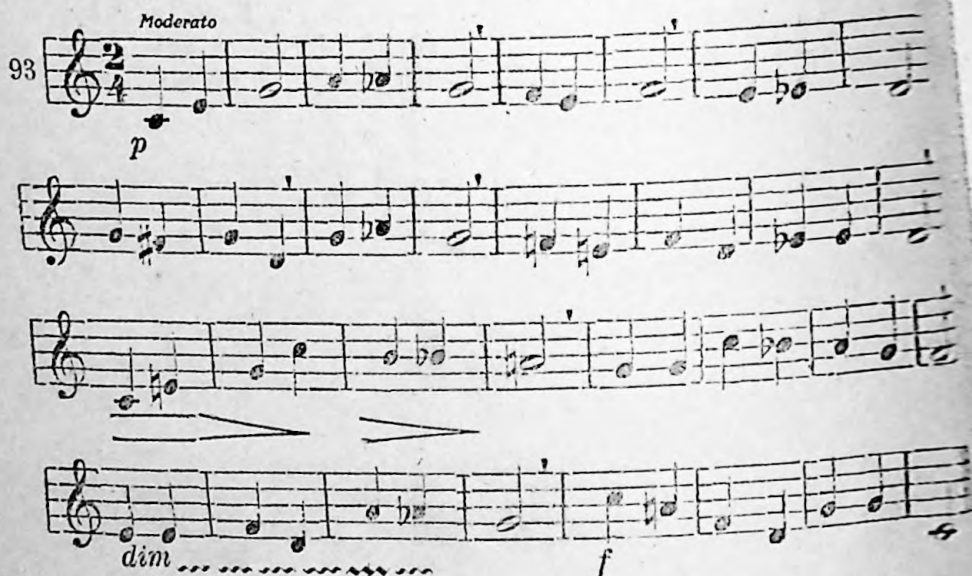

Semitonuri cromatice.

Moderato

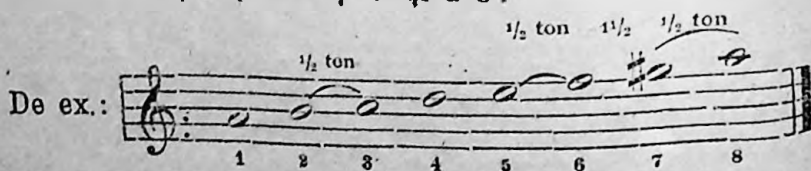

MOD MAJOR ȘI MOD MINOR

Știm că scara diatonică este de două feluri: *majoră* și *minoră* și că se deosebește una de alta după locul ce ocupă semitonurile.

Scara tip pentru modul major, este scara *Do major*, iar pentru modul minor, scara tip este *La minor*.

Semitonurile în scara modului minor, se găsesc între treptele 2^a și a 3^a, 5^a și a 6^a și 7^a și a 8^a.

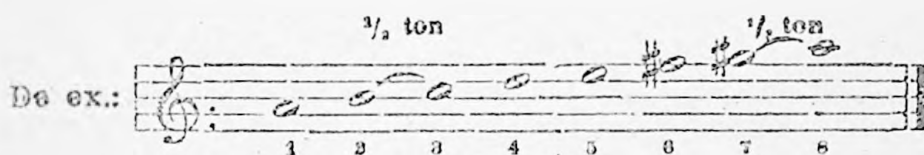

De ex.:

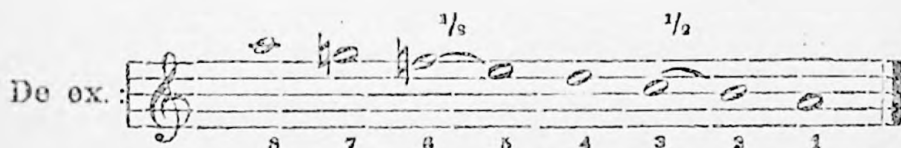
Analizând intervalele din această scară, observăm că alături de intervalele de secundă majoră și minoră, ea mai conține și un interval de *secundă mărită* între treapta 6^a și a 7^a, care se găsește numai la scările minore. Treapta 7 se mai numește și *nota caracteristică a scării*.

Scara minoră astfel construită, se numește *armonică*.

Se mai poate forma și într'altfel scara minoră, înlăturând intervalul de secundă mărită dintre treapta 6^a și a 7^a (fa-sol #); în cazul acesta punem treptei a 8^a adică lui fa, un diez, formându-se astfel între treapta 6^a și a 7^a, un interval de secundă majoră

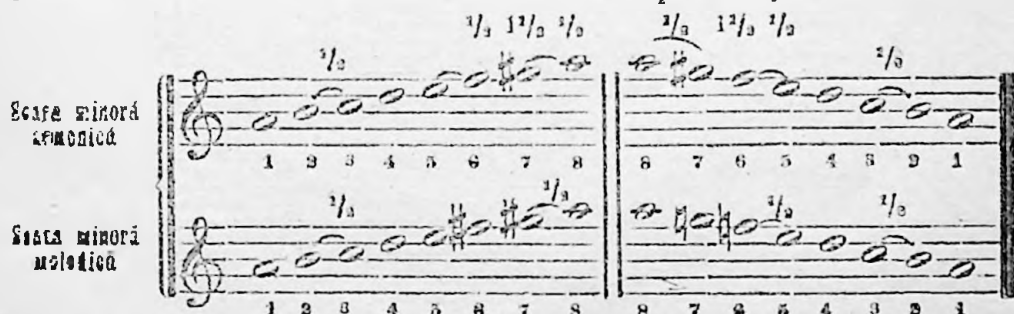

Această formă însă suferă o modificare în coborâre, din cauză că accidentii după treapta 6^a și a 7^a se desființează, ceea ce face ca semitonurile să-și schimbe pozițiunea.

Este de observat că în suire, semitonurile se află între treptele 2^a și a 3^a, și 7^a și a 8^a; iar în coborâre între treptele 6^a și a 5^a și a 3^a și a 2^a.

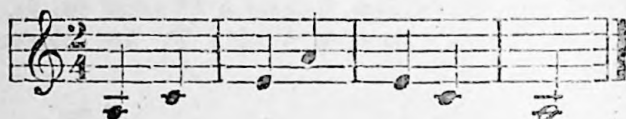
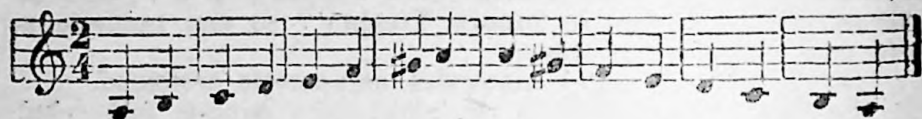
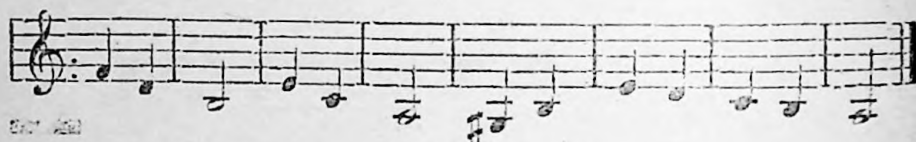
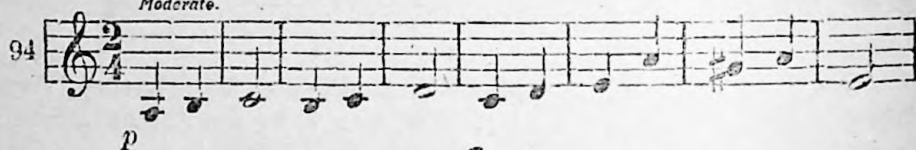
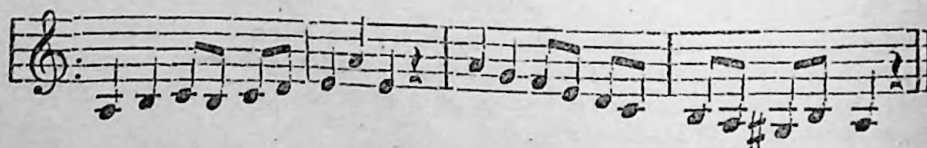
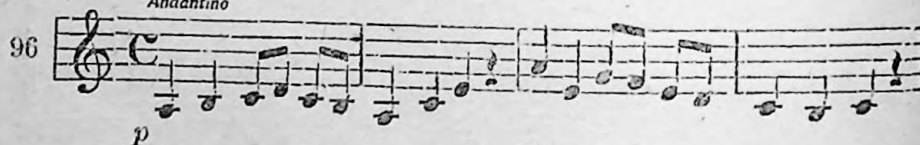
Scara minoră astfel construită, se numește *melodică* și e mult mai melodioasă decât cea armonică, prin faptul desființării diezului după treapta a 7^a (sol), ceea ce face ca în coborâre să se formeze un interval de un ton între treapta 8^a și a 7^a.

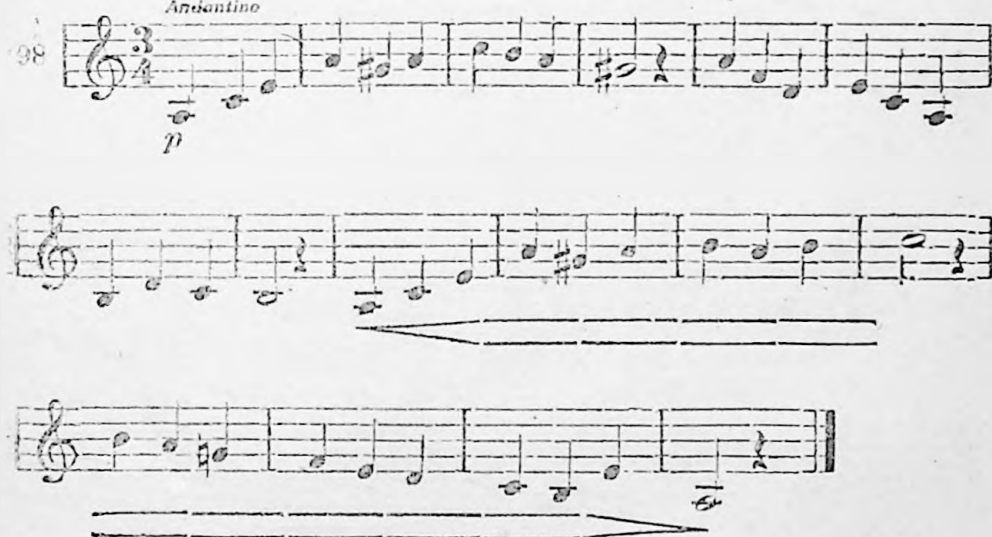
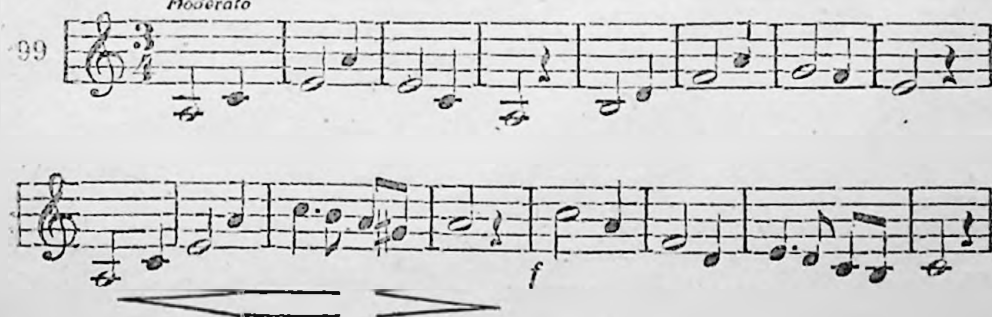

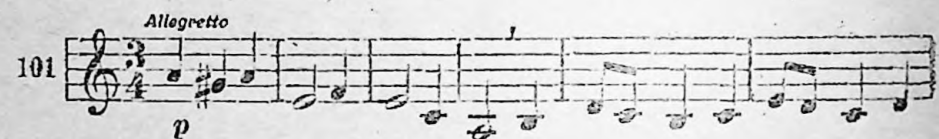
O scară se numește majoră atunci când intervalele ce o caracteriză (terța și sexta) sunt majore, iar minoră când aceste intervale sunt minore. (Terța și sexta se socotesc dela tonică).

Atât scările majore cât și cele minore conțin acelaș număr de semitonuri (12 semitori).

TONUL LA MINOR

*Moderate.**Allegretto**Andantino*

Allegretto*Andantino**Moderato*

1) Coroana este un semn care se pune d'asupra sau dedesubtul unei note, atunci când vom a prelungi sunetul acelei note, mai mult decât valoarea arătată prin figura ei.

Așa dar o notă — oricare ar fi figura ei, — când are coroana d'asupra, ea se mai poate determina durată, rămânând aceasta la bunul gust al executantului.

Andantino*Andante**Moderato*

105

Andante

p

Measures 105-109. The music is in 3/4 time. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with eighth and quarter notes. The dynamics are marked piano (p).

Measures 105-109. The music continues with the same melodic and harmonic patterns. The left hand has a brief *p* marking in measure 107.

Measures 105-109. The music concludes with a final cadence in measure 109.

106

Allegretto

p

Measures 106-110. The tempo changes to Allegretto. The music is in 2/4 time. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with eighth and quarter notes. The dynamics are marked piano (p).

Measures 106-110. The music continues with the same melodic and harmonic patterns. The left hand has a *dc* marking in measure 108.

DIFERITE SPECII DE INTERVALE ¹⁾

Acum când cunoaștem accidentii, vom găsi mai multe specii de intervale decât cele cunoscute până acum.

Așa intervalele de *secundă*, *terță*, *scăță* și *septimă*. le vom găsi de patru feluri și anume: *majore*, *minore*, *mărite* și *micsorate*; iar intervalele de *quartă* și *quintă* le vom găsi de trei feluri: *perfecte*, *mărite* și *micsorate*.

Intervalele mărite au un semiton mai mult ca cele majore. iar cele micsorate un semiton mai puțin ca cele minore.

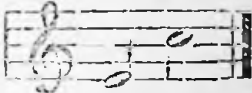
Intervalul de secundă micsorată se mai numește și *interval enarmonic*, care este mai mic decât un semiton și se execută pe instrumente temperate ca pianul, pe o singură tastă.

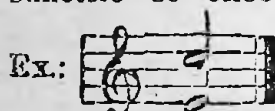
Intervalul enarmonic, deși e format din două note diferite, reprezintă însă același sunet.

Secunde majore 2 sem.	minore 1 sem.	mărite 3 sem.	micsorate unsem.
Terțe majore 4 sem.	minore 3 sem.	mărite 5 sem.	micsorate 2 sem.
Quarte perfecte 5 sem.	mărite 6 sem.	micsorate 4 sem.	
Quinte perfecte 7 sem.	mărite 8 sem.	micsorate 6 sem.	

¹⁾ Am lăsat în manual „speciile intervalelor”, pentru a servi școalelor secundare cari fac teoria mai dezvoltată.

Când sunetele ce formează un interval, se execută pe rând
 acel interval se numește *melodic*. Ex.: iar când
 sunetele se execută de odată se numește *interval armonie*

Intervalul enarmonic este format din două note ce repre-
 zintă același sunet (unison).

RASTURNAREA INTERVALER

A răsturnă un interval, va să zică a-i schimba poziținea
 notelor pe portativ; adică a transpune la octava superioară su-
 netul inferior, sau la octava inferioară sunetul superior.

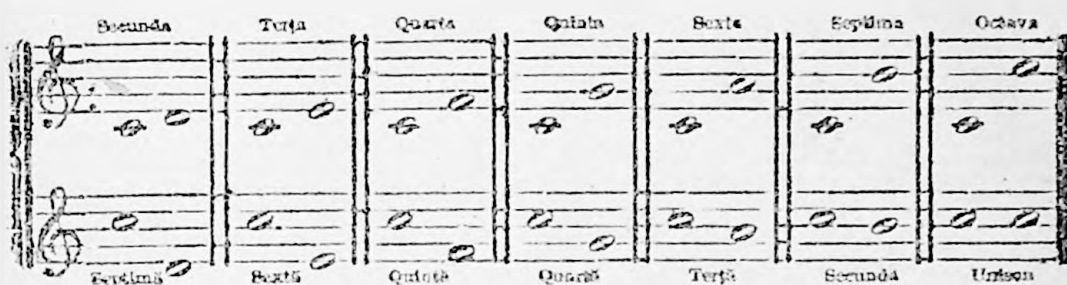
Prin răsturnare intervalele produc altele.

Așa intervalul de *secundă* prin răsturnare ne dă *septima*

»	»	»	<i>terță</i>	»	»	»	<i>sexta</i>
»	»	»	<i>quartă</i>	»	»	»	<i>quinta</i>
»	»	»	<i>quintă</i>	»	»	»	<i>quarta</i>
»	»	»	<i>sextă</i>	»	»	»	<i>terța</i>
»	»	»	<i>septimă</i>	»	»	»	<i>secunda</i>
»	»	»	<i>octavă</i>	»	»	»	<i>unisonul</i>

și vice-versa.

Exemplu :

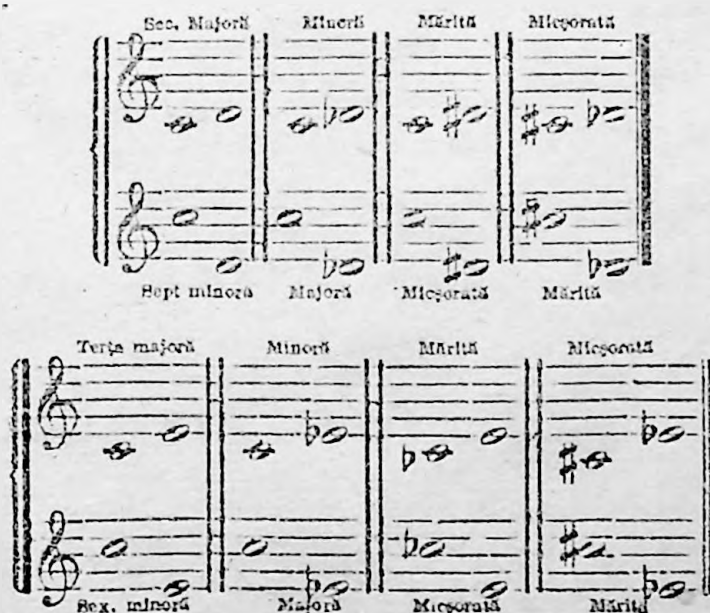

Speciile intervalelor se pot afla cu ușurință prin răsturnare fără a mai calcula semitonurile.

Intervalele majore	ne dau minore
» minore	» » majore
» mărito	» » micșorate
» micșorate	» » mărite
» perfecte	» » perfecte

Așa de exemplu răsturnând un interval de secundă majoră, fără a mai calcula semitonurile septimei produsă prin răsturnare, vom ști că septima va fi minoră.

TABLOUL INTERVALELOR CU RĂSTURNĂRILE CE PRODUC.

Quarta Perf. Mărită Micșorată

Quinta Perf. Micșorată Mărită

Quinta Perf. Mărită Micșorată

Quarta Perf. Micșorată Mărită

Sex majoră Minoră mărită micșorată

Terța minoră Majoră Micșorată Mărită

Sep. Majoră Minoră Mărită Micșorată

Sec. Mărită Majoră Micșorată Mărită

Octava

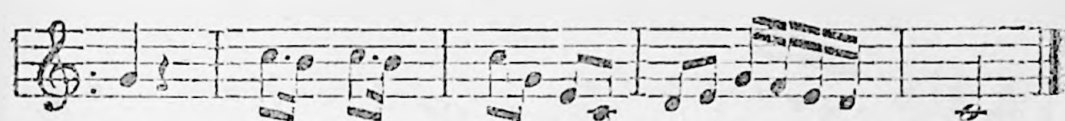
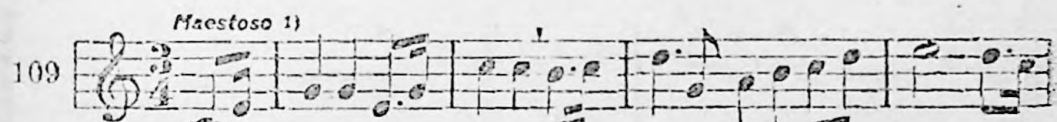
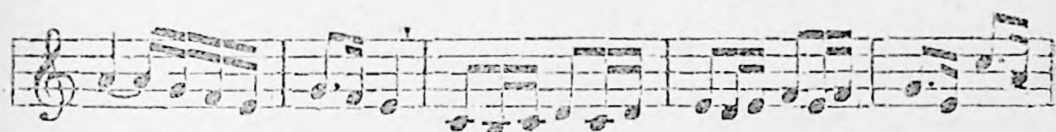
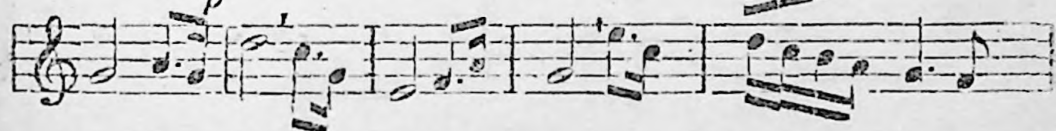
Unison

Moderato

107

p

p

*Moderato.**Maestoso 1)*

1) Maestoso, maestoso, măreț.

DESPRE TRIOLET

O grupă de 3 note care se execută în valoarea a 2 din ele se numește *triolet*. Trioletul se poate reprezenta prin doimi, pătrimi, optimi etc., și corespunde cu valoarea unui timp al măsurii.

El se înseamnă prin cifra 3, care se scrie d'asupra sau dedesubt. Prima notă din triolet, primește accent.

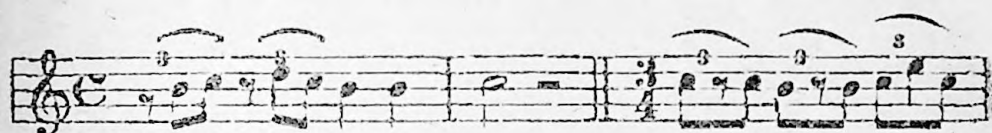

Trioletul se poate înlocui prin pauze corespunzătoare, însemnându-se tot cu cifra 3 d'asupra.

Ex.: $\overset{3}{\text{g g g}}$ sau $\text{g} \text{ } \overset{3}{\text{g}}$ pentru triolet de optimi.

$\overset{3}{\text{g g g}}$ sau $\text{g} \text{ } \overset{3}{\text{g}}$ pentru triolet de șase-sprezeци.

Câte odată trioletul e format din note și pauze, în cazul acesta pauzele se așază la locul unde vom să înceteze intonațiunea. Kx.:

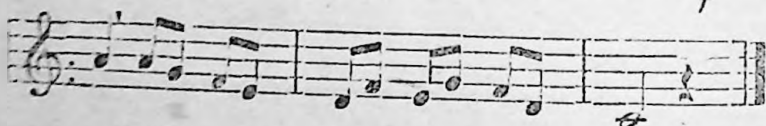
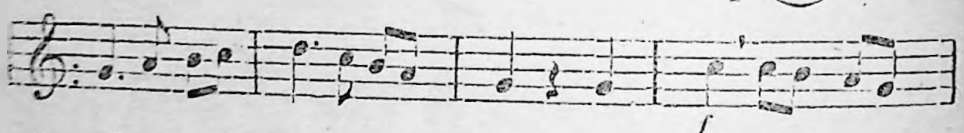
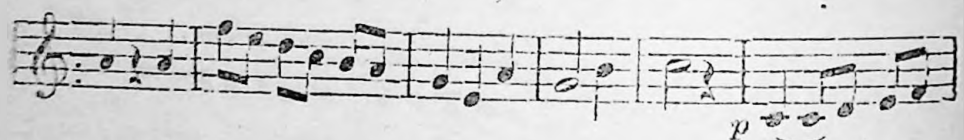
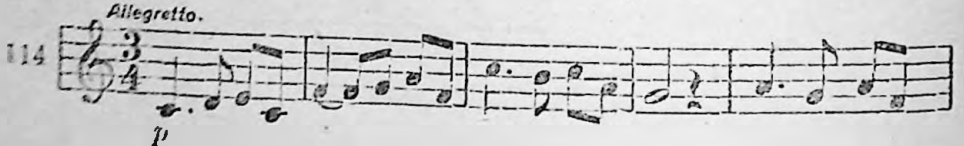

Allargo moderato.

Allegretto.

*Allegretto.**Allegretto.*

*Allegretto.**Sostenuto. 1)*

1) Sostenuto, susținut.

117

BUNĂ DIMINEAȚĂ

Allegretto.

Muzica de Al. Podoleanu.

Bu - nă - di - mi - nea - ța la moș a - jun - ne -

dați ori nu ne dați ne dați ori nu ne

dați ne dați

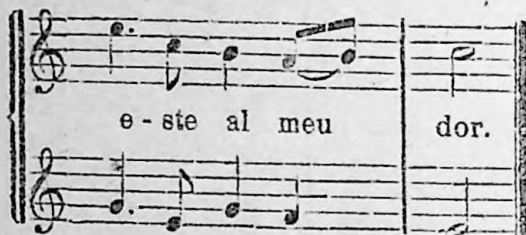
TĂREI MELE

Moderatio.
mf

Muzica de N. Severeanu.

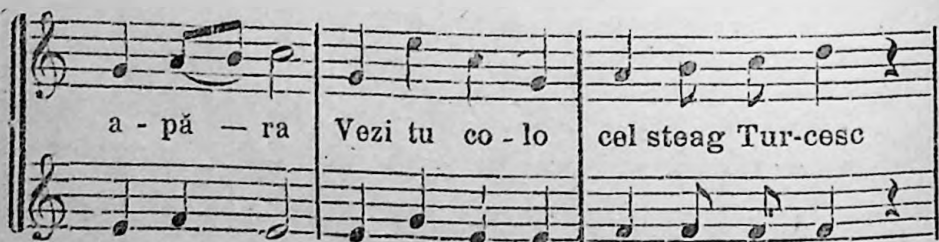
Ta - ră mân - dră și iu - bi - tă Din stră -

buni o sfânt o sfânt - o - dor. Fii în veci de toți slă -

Gândul sufletu-mi la tine
 Către tine-al meu al meu amor.
 Viața 'ntreagă ți-o dau ție
 Pentru tine-ași vrea să mor. (bis)

O! NU TE TEME ȚARA MEA

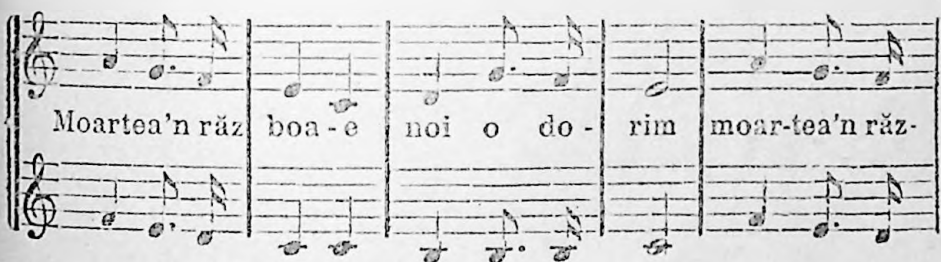
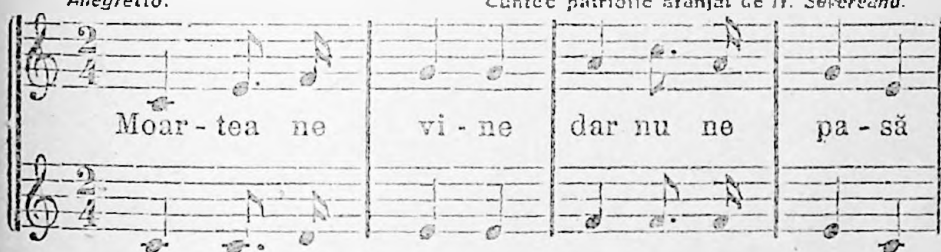

MOARTEA VITEAZĂ

Allegretto.

Cântec patriotic aranjat de H. Severeanu.

CRISTOS A INVIAT

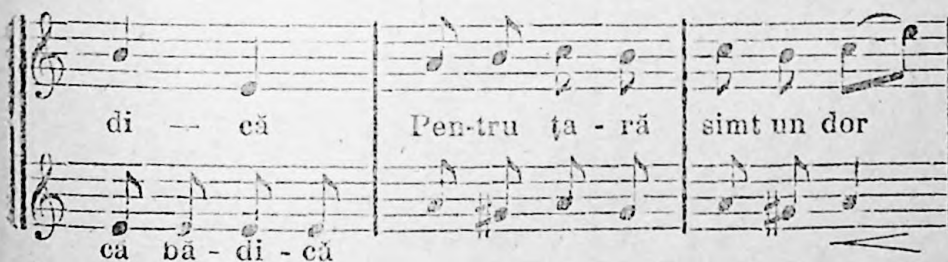
Alliegretto.

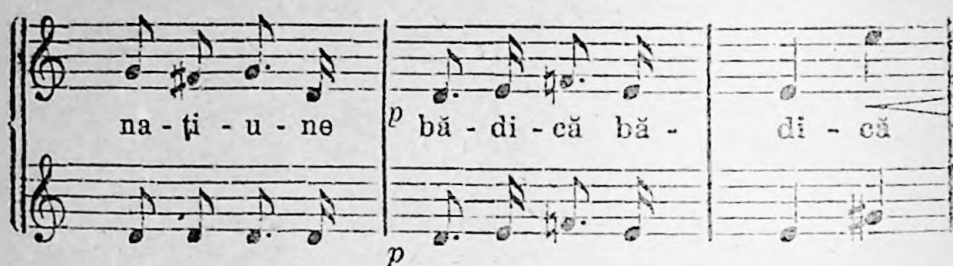
Aluziea de H. Severeanu.

SUNT ROMÂN

*Allegretto.**Melodie populară.*

II

Toată lumea de-ai umbla bădică bădică
Ca românul nu-i află bădică bădică.

} *bis.*

III

Viță mare și vestită
bădică, bădică,
Cum o viță de Roman
bădică bădică,
Dela Roma strălucită
bădică bădică,
Dela marele Traian
bădică bădică.

IV

Toată lumea de-ai umbla
bădică bădică,
Așa viță n'ai află
bădică bădică.

} *bis.*

SPINTE DUMNEZEULE

Moderato.

Muzica de Maria H. Severeanu.

p Sfin - te Dum - ne ze - u - le sfin - te
 sfin - te ta re *f* sfin - te
 fără de moar - te *pp* mi - lu - e - ște ne
 pre noi

DOAMNE MILUEȘTE

Al. Podoleanu.

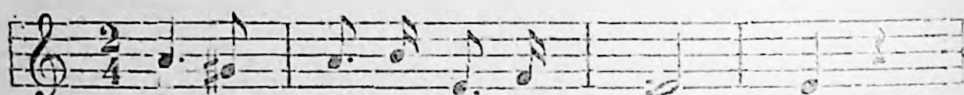
Doam - ne mi - lu - e — ște Doam - ne mi - lu -

TRECEREA DUNĂRII

Marcial

Maria N. Severeanu

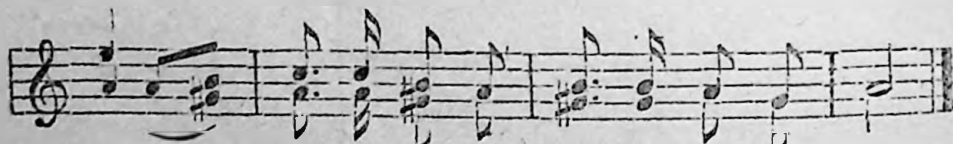
Deci o mai-că'n stre-i - na - tă
Iar când ves-tea mor-ții me - le
Ne - gă - sin-du'l te - o - preș - te

În ăst trist și scurt mi - nut
pân' la ti - ne va so - si
Și te'n drea-ptă că - tro - cor

Îți tri - mit în - că o - da - tă
Ba - te - mun-ții și vâl - ce - le
Căci a - co-lo lo - cu - eș - te

În - c'o - da - tă în - c'o - da - tă un să - rut.
Tru-pul - tru-pul tru-pul - meuspre al gă - si.
Toți a - cei ce'n lup-tă - cei ce'n' lup - tă pier.

EMISIUNEA SUNETULUI SAU A VOCEI

Acțiunea de a produce sunete cu vocea, se numește în muzică *emisiunea sunetului sau a vocii*.

Organele principale care concură la emisiunea sunetului sunt:

1) *Plămânii*, care împreună cu trachoea-arteră, servesc pentru a trage și a scoate aerul afară. Aceste două acțiuni se numesc prima: *aspirație* și a doua: *expirație*.

2) *Laringele* cu mușchii și membranele sale (coardele vocale) care servesc la formarea sunetului și

3) *Faringele* împreună cu cavitățile gurei și ale nasului, care servesc la modificarea sunetului produs.

Sunetul se emite astfel: se *aspiră*, aerul se introduce prin tracheea-arteră la plămâni, care se lărgesc ca un burete când intră aerul și se strâng când ese afară.

Aerul stă în plămâni atât, cât se dispune gura pentru pronunțarea vocalei cu care trebuie să se intoneze sunetul, apoi se *expiră*.

Aerul eșind afară din plămâni prin tracheea-arteră, ajunge în laringe, unde întâmpină o rezistență de către coardele vocale care stau întinse orizontal ca două perechi de cordeane. Această rezistență face ca aerul eșind, să lovească coardele vocale, făcându-le să vibreze producându-se astfel sunetul.

Sunetul produs în laringe, se resfrânge în faringe și în cavitățile gurei și ale nasului, unde se modifică. Aci e de observat a nu conduce sunetul spre fosole nasale, căci atunci ar deveni dis plăcut prin aceea că ar fi nasal.

De asemenea la studiul de canto se va observa pozițiunea corpului. Cea mai avantajoasă pozițiune pentru cântăreț este de a sta în picioare, corpul drept, pieptul puțin afară umerii lăsați în jos și capul drept. Măinile vor cădea natural d'alungul corpului. Gâtul și limba nu trebuiesc încordate, fălcile să se miște cu ușurință și limba să se reazeme ușor sub dinții de jos. Capul și toate celelalte părți ale corpului se vor ține nemișcate, nu însă întepenite.

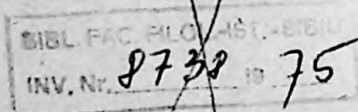
Ceeace contribuie încă ca sunetele prin emisiunea lor să nu fie defectuoase, este *respirația*. Totdeauna trebuie să se aspiro numai atât aer cât ar fi necesar pentru fraza sau sunetele ce trebuiesc a se exocută și a respiră înainte ca aerul să se fi isprăvit, căci ținând un sunet până când nu mai avem de loc

aer, vocea obosește și sunetul pierde din volumul său. Restul de aer ce rămâne se scoate afară dacă nu mai avem nimic de cântat, sau se aspiră împreună cu alt aer, pentru a emite sunetele următoare.

Nu trebuie a se respira nici prea des nici prea rar, căci în amândouă cazurile plămânii ostenesc. Gura trebuie să fie bine deschisă ca aspirând aerul, să nu se audă vre-un zgomot neplăcut și se țină astfel deschisă, până când se termină sunetul și când sunetul nu se mai aude, se închide gura. O bună respirație e cea dintâiu calitate a unui cântăreț. Ea nu se capătă decât încetul cu încetul, printr'un exercițiu lung și stăruitor.

Respirația se însemnează în muzică printr'o virgulă ('), care se pune d'asupra portativului, în locul unde trebuie să se respire.

f.l.

fl

Li: 1 —